

دانشگاه پیام نور دانشکده علوم انسانی مرکزشیراز پایان نامه برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی (گرایش منابع انسانی) گروه مدیریت

عنوان پایان نامه: بررسی وضعیت سرمایه اجتماعی و عوامل تقویت کننده آن (نمونه موردی تعاونی های کشاورزی، خدماتی و صنعتی شهر شیراز و حومه)

سميه باستاني

استاد راهنما : دکتر سید مسعود ماجدی

استاد مشاور: دکتر سید محمد حسین کمانی

شهريور ۱۳۹۰

بسه (لله الرحمي الرحيم

این پایان نامه از حمایت معاونت پژوهش، برنامه ریزی و آموزش وزارت تعاون برخوردار شده است.

دانشگاه پیام نور دانشکده علوم انسانی مرکزشیراز پایان نامه برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی (گرایش منابع انسانی) گروه مدیریت

عنوان پایان نامه: بررسی وضعیت سرمایه اجتماعی و عوامل تقویت کننده آن (نمونه موردی تعاونی های کشاورزی، خدماتی و صنعتی شهر شیراز و حومه)

سميه باستاني

استاد راهنما : دکتر سید مسعود ماجدی

استاد مشاور : دکتر سید محمد حسین کمانی

شهريور ۱۳۹۰

تاریخ : ۱۳۹۰/۱۹۲۰... شماره : ۲۲۱/۱۹۲۱. پیوست :

(**(۱))** جمهوری اسلامی ایران زرارت علوم :تحتیقات وفنآ دری

صورتجلسه دفاع از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

جلسه دفاع از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد خانم سمیه باستانی دانشجوی رشته مدیریت دولتی به شماره دانشجویی ۸۸۰۳۲۳۰۳۵ تحت عنوان :

« بررسی وضعیت سرمایه اجتماعی و تعیین متغیرهای تقویت کننده آن (نمونه موردی تعاونی های کشاورزی ، خدماتی و صنعتی شهر شیراز و حومه)»

با حضور هیات داوران در روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۰/۰۶/۳۰ ساعت ۸:۰۰ صبح در محل ساختمان اندیشه برگزار شد و هیات داوران پس از بررسی، پایان نامه مذکور ر ا شایسته

نمره به عدد ۵.۲.۹.۸. به حروف بوزوه دار وسر ميم ... با درجه ... الريم تشخيص داد.

امضاء	دانشگاه / موسسه	مرتبه دانشگاهی	هيات داوران	نام و نام خانوادگی	
		استادیار	راهنما	دکتر سید مسعود ماجدی	
		استاديار	مشاور	دکتر سید محمد حسین کمانی	
	پیام نور شیراز سر	استاديار	داور	دکتر محسن جاجرمی زاده	
Qw'	پیام نور شیراز	مربى	نماینده تحصیلات تکمیلی	مهندس احسان امينى	

رئيس ادارة تخصيلات تكميلي

شیراز-شهری گلستان، بلوار دهخدا قبل از نمایشگاه بین المللی تلفن: ۳-۴۲۲۲۴-۲۷۱۱ دورنگار: ۴۲۲۲۲۹-۲۷۹۵ صندوق پستی :۱۳۶۸ – ۷۱۹۵۵

www.spnu.ac.ir Email : admin@spnu.ac.ir

ت

اینجانب سمیه باستانی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۸ مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی گرایش منابع انسانی گواهی می نمایم چنانچه در پایان نامه خود از فکر ، ایده و نوشته دیگری بهره گرفته ام با نقل قول مستقیم یا غیر مستقیم منبع و ماخذ آن را نیز در جای مناسب ذکر کرده ام . بدیهی است مسئولیت تمامی مطالبی که نقل قول دیگران نباشد بر عهده خویش می دانم و جوابگوی آن خواهم بود .

دانشجو تائید می نماید که مطالب مندرج در این پایان نامه نتیجه تحقیقات خودش می باشد و در صورت استفاده از نتایج دیگران مرجع آن را ذکر نموده است .

نام و نام خانوادگی دانشجو تاریخ و امضاء

اینجانب سمیه باستانی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۸ مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت دولتی گرایش منابع انسانی گواهی می نمایم چنانچه بر اساس مطالب پایان نامه خود اقدام به انتشار مقاله ، کتاب ، و ... نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما ، با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله ،

کتاب ، و ... و به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم .

> نام و نام خانوادگی دانشجو تاریخ و امضاء

کلیه حقوق مادی مترتب از نتایج مطالعات ، آزمایشات و نوآوری ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه مطعلق به دانشگاه پیام نور می باشد

شهریور ۹۰

تقدیم به کسانی که سراغاز تولد منند.از یکی زاده میشوم و از دیگری جاودانه. استادی که سپیدی را بر تخته سیاه زندگیم نگاشت و پدر و مادری که که تار مویی از آنها بپای من سیاه نماند. و همسری که لحظات متعلق به او را از او دریغ کردم.

با سپاس فراوان از تمامی استادان و دوستانی که مرا در انجام این تحقیق یاری رساندند از جمله جناب آقای دکتر سید مسعود ماجدی، آقای دکتر سید محمد حسین کمانی،آقای دکتر محسن جارجرمی زاده و همچنین آقای گلریز خاتمی مدیرکل اداره کل تعاون استان فارس و آقای حسینی معاون آموزشی اداره کل تعاون استان فارس که با کمک های بی دریغشان مرا مورد لطف خود قرار دادند.

چکیده

در دیدگاه های سنتی مدیریت، توسعه سرمایه های اقتصادی، فیزیکی و نیروی انسانی مهم ترین نقش را در سازمان ها ایفا می کردند اما در عصر حاضر برای توسعه بیشتر از آنچه به سرمایه اقتصادی، فیزیکی و انسانی نیازمند باشیم به سرمایه اجتماعی نیازمندیم، زیرا بدون این سرمایه استفاده از دیگر سرمایه ها به طور بهینه انجام نخواهد شد. در جامعه ای که فاقد سرمایه اجتماعی کافی است، سایر سرمایه ها ابتر می مانند و تلف می شوند. از این رو موضوع سرمایه اجتماعی به عنوان یک اصل محوری برای دستیابی به توسعه محسوب شده و مدیرانی موفق قلمداد می گردند که بتوانند در ارتباط با جامعه به تولید و توسعه سرمایه اجتماعی بیشتر نایل گردند.

بررسی وضعیت سرمایه اجتماعی و تعیین عوامل تقویت کننده آن اهداف بررسی سرمایه اجتماعی در تعاونی های را در این تحقیق تشکیل می دادند. این تحقیق به روش پیمایشی صورت گرفته و جامعه مورد مطالعه این تحقیق را تعاونی های شهر شیراز تشکیل داده اند، که با استفاده از جدول لین تعداد ۳۲۲ نفر از میان ۱۱۰۹۲ نفر به عنوان جامعه آماری انتخاب شدند. با استفاده از پرسشنامه، داده های مرتبط از نمونه ها جمع آوری گردید.

نتایج بدست آمده نشان داد که سرمایه اجتماعی در تعاونی ها به نسبت بالا بوده و از بین یازده متغیر که به عنوان تقویت کننده سرمایه اجتماعی در نظر گرفته شده بودند، یعنی فرهنگ سازمانی، جو سازمانی، توانمندسازی کارکنان، انگیزش، مشارکت در تصمیم گیری، تعلق به مکان، ثبات شغلی، آموزش، سن، جنس و وضعیت تاهل شش متغیر فرهنگ سازمانی، جو سازمانی، توانمندسازی کارکنان، انگیزش، مشارکت در تصمیم گیری و تعلق به مکان به عنوان راهکارهای تقویت کننده سرمایه اجتماعی به اثبات رسیدند. و همین طور با تحلیل رگرسیون چند متغیره که انجام شد ثابت شد که متغیرهای مشارکت در تصمیم گیری، جو سازمانی، تعلق به مکان و فرهنگ سازمانی به ترتیب سهم بیشتری نسبت به متغیرهای ثابت شده دیگر در تقویت سرمایه اجتماعی دارند.

واژه گان کلیدی: سرمایه اجتماعی، تعاونی ها، مشارکت در تصمیم گیری، فرهنگ سازمانی، جو سازمانی، تعلق به مکان، فرهنگ سازمانی.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

١	فصل اول: كليات تحقيق
١	مقدمه
۲	١-١- بيان مسئله
٤	۱–۲– ضرورت و اهمیت انجام تحقیق
٦	١-٣- اهداف پژوهش
٦	۱–۳–۱ اهداف کلی
۸	١-٣-٢ اهداف جزئي
٩	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق
٩	مقامه
٩	٢-١- مباني نظري
	۲-۱-۱- مبانی نظری سرمایه اجتماعی
٩	٢-١-١-١- سرمايه اجتماعي
١٥	۲-۱-۱-۲ تاریخچه به کارگیری سرمایه اجتماعی
١٧	۲-۱-۱-۳ نحوه ایجاد و حفظ سرمایه اجتماعی
۲۸	۲-۱-۳-۱- فرضیاتی در مورد ایجاد سرمایه اجتماعی
۲۹	۲-۱-۱-۳- سیاستهایی برای پیشرفت سرمایه اجتماعی
۳۰	۲-۱-۱-۳-۳ پیشنهادات اجرایی به منظور ارتقای سرمایه اجتماعی
۳۱	۲–۱–۱–۳–۶ راه های ایجاد و حفظ سرمایه اجتماعی در سازمان
٣٦	۲-۱-۱-۶ عوامل تهدید کننده سرمایه اجتماعی
٤٠	۲-۱-۱-۵ شکلهای مختلف سرمایه اجتماعی
٤٢	۲-۱-۱-۳ ابعاد سرمایه اجتماعی
٧.	على الله الله الله الله الله الله الله ال

٤٣	۲-۱-۱-۸ سطوح سرمایه اجتماعی
٤٥	۲-۱-۱-۹ گونه های سرمایه اجتماعی
٤٥	۲-۱-۱-۹-۱ سرمایه اجتماعی درون گروهی
٤٦	۲-۱-۱-۹-۲ سرمایه بین گروهی
٤٦	۲-۱-۱-۱- نقش های سرمایه اجتماعی در توسعه
٤٦	۲-۱-۱-۱- چهار دیدگاه در مورد سرمایه اجتماعی و توسعه اقتصادی
٤٦	۲-۱-۱-۱-۱- دیدگاه اجتماع گرایی
٤٧	۲–۱۱–۱–۲ دیدگاه شبکه ای
٤٨	۲–۱۱–۳– دیدگاه نهادی
٤٧	۲-۱-۱-۱-۱-۱ دیدگاه همیاری
٤٨	۲-۱-۱-۲ جنبه منفعت اقتصادی سرمایه اجتماعی
٤٨	۲-۱-۱-۳۳ جنبه منفعت عمومی سرمایه اجتماعی
٤٩	۲-۱-۱-۶ فواید سرمایه اجتماعی برای افراد، سازمانها
٥٠	۲-۱-۱-۹ و یژگی های سرمایه اجتماعی
٥٠	۲–۱–۱۰–۱ قابلیت انتقال پذیری
٥١	٢-١-١-١-٥ قابليت كنترل پذيرى
٥١	٢-١-١-٥١-٣- انعطاف پذيرى
٥١	۲-۱-۱-۶-آنتروپی
٥٢	٢-١-١-٥- هم افزايي
٥٢	٢-١-١-٦- مزاياي سرمايه اجتماعي
٥٥	۲-۱-۱-۱۷ هزينه هاي بالقوه سرمايه اجتماعي
٥٥	۲-۱-۱-۱۸ سرمایه اجتماعی در حوزه سازمان و مدیریت
٥٧	٢-١-٢- مباني نظري تعاون
٥٧	٢-١-٢- تعاون
٦٠	۲-۱-۲- تاریخچه تعاون در جهان و ایران
٦٢	٢-١-٢-٣- شركت تعاوني
٦٣	۲-۱-۲-۱- انواع شرکتهای تعاونی
٦٤	۲-۱-۲-ع- اهداف بخش تعاون

٦٤	۲-۱-۲-۵ اصول تعاون در قرن بیست و یکم
٦٥	۲-۱-۲- ارزش در تعاونی
٦٥	۲-۱-۲-۷ دلایل اهمیت تعاونی ها
٦٦	۲-۱-۲-۸ روش های جدید در پیشرفت در تعاونی ها
٦٧	٢-١-٢-٩ ابزار بقاء شركت تعاوني
٦٧	۲-۱-۲- بهترین عملکرد توسعه در بخش تعاون
٦٩	٢-١-٢- پيشرفت و توسعه تعاون
٧٠	۲-۱-۲-۱۲ انواع عمده خدمات حمایتی مورد نیاز تعاونی ها
٧٢	۲-۱-۲–۱۳-پانزده نکته مهم در راستای تقویت تعاونی ها
VV	٢-٢- كاربردهاى معاصر
VV	۲-۲-۱ کاربردهای معاصر بحث سرمایه اجتماعی
VV	۲-۲-۱-۱ نظریه بوردیو در مورد سرمایه اجتماعی
٧٩	۲-۲-۱-۲ نظریه جیمز کلمن در مورد سرمایه اجتماعی
۸۲	۲-۲-۱-۳ نظریه رابرت پوتنام در مورد سرمایه اجتماعی
۸٤	۲-۲-۱-۳-۱ سرمایه اجتماعی رسمی و غیر رسمی
Λ٤	۲-۲-۱-۳-۲ سرمایه اجتماعی متراکم و غیر متراکم
Λ٥	۲-۲-۱-۳-۳ سرمایه اجتماعی درون نگر و برون نگر
۸٦	۲-۲-۱-۳-٤- سرمایه اجتماعی گسسته و پیوسته
۸٧	۲–۲–۱–۶- نظریه آپهوف در مورد سرمایه اجتماعی
۸۹	۲-۲-۱-٥- نظریه لین در مورد سرمایه اجتماعی
٩٢	۲-۲-۱ -۳ - نظریه ترنر در مورد سرمایه اجتما <i>عی</i>
٩٥	۲-۲-۱-۷ نظریه وان بیکر در مورد سرمایه اجتماعی
٩٧	۲-۲-۱-۸ نظریه ولکاک در مورد سرمایه اجتماعی
٩٨	۲-۲-۱-۸-۱- چشم انداز جامعه ای
٩٨	۲–۲–۱–۸–۲ چشم انداز شبکه ای
۹۹	۲–۲–۱–۸–۳ چشم انداز نهادی
١٠٠	۲–۲–۱–۸–۶ چشم انداز همکاری
١٠٠	٢-٢-٩- نظ په سيب ت در مور د سرمايه احتماعي

1.1	۲-۲-۱-۹-۱- نظریه پیوند ضعیف
1.4	۲-۲-۱-۹-۲ نظریه شکاف ساختاری
1.0	٢-٢-٩-٩- نظريه منابع اجتماعي
1.7	۲-۲-۲ کاربرد های بحث تعاونی
1.7	۲-۲-۲- نظریه رابرت آون در مورد تعاونی
١.٧	۲-۲-۲-۲ نظریه هرمان شولسته دلیش در مورد تعاونی
١٠٧	۲-۲-۲-۳ نظریه ویلیام کینگ در مورد تعاونی
١٠٨	۲-۳- مروری بر تحقیقات پیشین
1.9	مقدمه
1.9	۲-۳-۲ تحقیقات داخلی
118	٢-٣-١- نقد تحقيقات داخلي
118	۲-۳-۲-تحقیقات خارجی
171	۲-۳-۲ نقد تحقیقات خارجی
171	۲-۶- چارچوب نظری تحقیق
371	۲-۵- مدل مفهومی و فرضیات تحقیق
177	۲-٦- تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها
177	۲-۱-۱- تعاریف مفهومی متغیرها
	۲-۱-۱-۱ تعاریف مفهومی متغیرهای مستقل
	۲-۲-۱-۲ تعاریف مفهومی متغیر وابسته
107	۲-۳-۲ تعاریف عملیاتی متغیرها
107	۲-۲-۲-۱ تعاریف عملیاتی متغیرهای مستقل
١٥٨	۲-۲-۲-۲ تعاریف عملیاتی متغیر وابسته
177	فصل سوم: روش تحقيق
177	مقدمه
177	٣-١- روش تحقيق
177	٣-٢- نمونه گيري
777	۳-۲-۱- جامعه آماری، محدوده مکانی و زمانی تحقیق

١٦٣	۳-۲-۳ تعیین حجم نمونه و روش اندازه گیری
١٦٦	۲–۳– ابزار جمع اَوری داده ها
1 1 1	۲–۶– پایایی و روایی پرسشنامه
177	٢-٥- روش تجزيه و تحليل اطلاعات
١٧٤	صل چهارم: یافته های تحقیق
	غدمه
	٤-١- توصيف داده ها
١٧٤	۱-۱-۲ توصیف متغیرهای مستقل(متغیرهای تقویت کننده سرمایه اجتماعی)
	٤-١-٢ توصيف متغيرهاي وابسته
	٤-١-٢-١ سرمايه اجتماعي
199	٤-٢- تحليل استنباطي يافته ها
۲۰۰	٤-٢-١ ارتباط بين متغيرهاي تقويت كننده وسرمايه اجتماعي
۲۰۰	٤-٢-١-١- آزمون فرضيات
۲•٧	٤-٢-١-٢- تحليل رگرسيون چندمتغيره
۲•٧	٤-٢-١-٢- تاثير متغيرهاي تقويت كننده برسرمايه اجتماعي
	فصل پنجم: جمع بندی و نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات
711	مقدمه
711	٥-١- مروري بر محتوى رساله
711	٥-١-١- مسئله يا موضوع تحقيق
717	٥-١-٣- دلايل و اهداف
۲۱۳	۵-۱-۳ نظریه های موجود و چارچوب نظری منتخب
۲۱۳	٥-١-٤- روش شناسي تحقيق
۲۱۳	٥-١-٥ يافته هاى تحقيق با توجه به مدل تحقيق
710	٥-٢- نقاط قوت و محدوديت هاي اين رساله
۲۱۵	٥-٢-١- نقاط قوت
۲۱٦	٥-٢-٢- محدوديت ها
۲۱٦	۵–۳– نتیجه گیری

۲۱٦	۵–۳–۱– نتایج اصلی
717	۵-۳-۱-۱- موضوعات مرتبط با بررسی وضعیت
۲۱۸	۵-۳-۱-۲- متغیرهای تقویت کننده های سرمایه اجتماعی
۲۲۰	۵–٤– پیشنهادات: کاربردهای عملی
777	٥-٥- پیشنهادات برای تحقیقات آینده
777	منابع وماخذ
779	پیوست شماره ۱: توضیحات مرتبط با پرسشنامه
YWW	پیوست شماره ۲: فرم پرسشنامه تنظیم شده

فهرست جداول

صفح	شماره جدول
١٣	جدول ۲-۱- تعاریف سرمایه اجتماعی توسط صاحبنظران مختلف
باعی	جدول ۲-۲- خلاصه پژوهش های انجام گرفته در خصوص سرمایه اجتم
١٦٣	جدول ۳-۱- جامعه آماری تعاونی ها
170	جدول ۳-۲- مرحله اول نمونه گیری
	جدول ۳-۳- مرحله دوم نمونه گیری
	جدول ۳–٤- ارتباط بين پرسشنامه و مدل تحقيق
171	جدول ۳-۵- میزان آلفای کرونباخ محاسبه شده
170	جدول ٤-١- متغيرهاي تقويت كننده سرمايه اجتماعي
	جدول ٤-٢- وضعيت سني افراد نمونه
\VV	جدول ٤-٣- وضعيت جنسيت افراد نمونه
	جدول ٤-٤- وضعيت تاهل افراد نمونه
	جدول ٤-٥- وضعيت سابقه كار افراد
	جدول ٤-٦- وضعيت پست سازماني
١٨٠	جدول ٤-٧- وضعيت گويه اول آموزش (تحصيلات)
١٨١	
	(دوره های آموزشی گذرانده شده در داخل سازمان)
١٨١	جدول ٤-٨-١- وضعيت دوره هاي گذرانده شده آموزشي
	مرتبط با کار افراد در داخل سازمان
177	جدول ٤-٩- وضعيت گويه سوم آموزش
	(دوره های گذرانده شده مرتبط با کار افراد در خارج از سازمان)
در خارج از سازمان۱۸۳	۱-۹-۲ وضعیت دوره های گذرانده شده آموزشی مرتبط با کار افراد
	جدول ٤-١٠- نظر پاسخگویان در مورد فرهنگ سازمانی
1/4	جدول ۱۱-٤ نظر پاسخگویان در مورد جو سازمانی
197	حدول ٤-١٢- نظر باسخگویان در مورد توانمندسازی کارکنان

197	جدول ٤-١٣- نظر پاسخگویان در مورد انگیزش
190	جدول ٤-١٤- نظر پاسخگویان در مورد مشارکت در تصمیم گیری
197	جدول ٤-١٥ نظر پاسخگویان در مورد تعلق به مکان
19.	جدول ٤-١٦- نظر پاسخگویان در مورد ثبات شغلی
7	جدول ٤-١٧- نظر پاسخگویان در مورد سرمایه اجتماعی
7.1	جدول ٤-١٨- آزمون همبستگی پیرسون بین سرمایه اجتماعی و فرهنگ سازمانی
7 • 1	جدول ٤-١٩- آزمون همبستگی پیرسون بین سرمایه اجتماعی و جو سازمانی
رکنان	جدول ٤-٢٠- آزمون همبستگي پيرسون بين سرمايه اجتماعي و توانمندسازي كار
7 • 7	جدول ٤-٢١-آزمون همبستگی پیرسون بین سرمایه اجتماعی و انگیزش
بم گیری۲۰۳	جدول ٤-٢٢-آزمون همبستگی پیرسون بین سرمایه اجتماعی و مشارکت در تصمی
۲۰۳	جدول ٤-٢٣-أزمون همبستگی پیرسون بین سرمایه اجتماعی و تعلق به مکان
7 • £	جدول ٤-٢٤-آزمون همبستگی پیرسون بین سرمایه اجتماعی و ثبات شعلی
۲۰٥	جدول ٤–٢٥–بررسي تاثير جنسيت
۲۰٦	جدول ٤-٢٦-آزمون همبستگي پيرسون بين سرمايه اجتماعي و سن
۲۰٦	جدول ٤-٢٧- بررسي تاثير وضعيت تاهل
۲۰۸	جدول ٤-٢٨-
۲۰۹	جدول ٤-٢٩– متغيرهاي وارد شده به معادله رگرسيون براي تبيين سرمايه اجتماعي

فهرست نمودارها

صفحه								نمودار	شماره
١٧	سال گذشت	، در یانزده	اجتماعي	سر مایه	خصوص	لعاتي در	وند مطا	۲–۱– ر	نمودار

فهرست شكل ها

مفحه	شماره شکل	
ساختار سه نفری، سرمایه انسانی در تقاطع و سرمایه اجتماعی در روابط ۸۱	شکل ۲–۱–	
مدل مفهومي تحقيق	شکل ۲–۲–	
یک فرآیند کلی فراگیر انگیزشی اساسی	شکل ۲–۳–	